

Kitap Deęerlendirmesi: *Başarı Düşünürü*, Mümin Sekman (Alfa Yayınları, 2025)

Book Review: *Success Thinker*, Mümin Sekman
(Alfa Publishing, 2025)

Azra K. NAZLI (*)

Kitap Deęerlendirmesi (Book Review)

Geliş Tarihi: 12.08.2025

Kabul Tarihi: 26.09.2025

(*) Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, İletişim Fakültesi.

E-posta: aknazli@mku.edu.tr

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0565-1278>

Azra K. Nazlı, "Kitap Deęerlendirmesi: Başarı Düşünürü, Mümin Sekman (Alfa Yayınları, 2025)," *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, no. 21 (Kasım 2025): 181-186.
DOI: <https://doi.org/10.32739/uskudarsbd.11.21.165>

Bu eser [Creative Commons Atf-GayriTicari-Türetilemez 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/) ile lisanslanmıştır.

Türk kişisel gelişim yazınında önemli bir konuma sahip olan ve kendisini "başarı düşünürü" ile "başarı yazarı" gibi niteliklerle konumlandıran Mümin Sekman, 2025 basım tarihli *Başarı Düşünürü* adlı eseriyle birlikte toplam yirmi beş eser yayımlamıştır. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu olan yazar, kariyerini hukuk alanı yerine başarı olgusunun incelenmesi, aktarılması ve yaygınlaştırılmasına odaklanmıştır. Sekman, özellikle başarılı bireyleri sistematik bir şekilde analiz ederek bu analizlerden elde ettiği verileri, başarı kavramı etrafında özgün bir literatür oluşturmak için kullanmaktadır. Kişisel gelişim uzmanı sıfatıyla popüler yazın alanında geniş bir tanınırlık kazanmasının yanı sıra akademik dünyada da ilgi görmektedir.

Sekman'ın eserleri, başarı, öğrenme stratejileri, kurumsal iletişim ve motivasyon gibi temaları merkeze almakta; iletişim, psikoloji ve işletme disiplinlerinin kesişim noktasında konumlanmaktadır. Yazarın çalışmaları, kişisel marka yönetimi ve stratejik iletişim alanlarını da kapsayarak hem bireysel gelişime hem de kurumsal performansa yönelik katkılar sunmaktadır. Nitekim eserleri, birçok akademik araştırmada örneklem olarak ele alınmakta, eleştirel ya da anaakım yaklaşımlar çerçevesinde incelenmekte ve güncel iletişim literatürüne kaynak teşkil etmektedir. Bu bağlamda Sekman hem popüler kültürde hem de akademik literatürde başarı üzerine, sistematik ve sürdürülebilir bir söylem üretmeyi başarmış bir yazar olarak değerlendirilmektedir.

Yazar, çalışmasının giriş bölümünde otobiyografik bir yaklaşımla kendi yaşam öyküsünü ve başarıya ulaşma serüvenini aktarmaktadır. Bu anlatı içerisinde hayattaki en kritik üç kaynağı “zaman”, “zekâ” ve “enerji” olarak tanımlamaktadır (s. 5). Ona göre bireyin yaşam biçimini, önceliklerini ve stratejilerini belirlerken bu üç temel kaynağın doğru şekilde değerlendirilmesi esastır. Kişisel gelişim yazını ve bireysel başarı ideolojisinde bu üç unsur, başarı söyleminin temel sacayaklarını oluşturmaktadır. Zaman, sınırlı ve geri dönüşü olmayan bir kaynak olarak başarı denklemine merkezi bir konuma sahiptir. Bu nedenle zaman yönetimi, modern bireyin gündelik yaşam pratiklerinde vazgeçilmez bir kavram haline gelmiş; üretkenlik, planlama ve hedef odaklılık gibi alt temalarla desteklenmiştir.

Bununla birlikte yazarın ikinci kritik kaynak olarak belirttiği zekâ, bireyin problem çözme kapasitesi, öğrenme hızı ve stratejik düşünme becerileriyle ilişkilendirilmekte, başarı ideolojisinde bilişsel yetkinliklerin önemini vurgulamaktadır. Üçüncü unsur olan enerji ise hem fiziksel hem de zihinsel dayanıklılığı ifade eden bütüncül bir kaynak olarak ele alınmaktadır. Enerjinin verimli kullanımı, bireyin uzun vadeli hedeflerine ulaşmasında sürekliliği ve motivasyonu sağlamaktadır. Bu üç kaynağın eşgüdümlü bir biçimde yönetilmesi, yazarın yaklaşımında kişisel başarının sürdürülebilirliği için temel bir strateji olarak sunulmaktadır. Dolayısıyla Sekman’ın giriş bölümünde ortaya koyduğu bu çerçeve, yalnızca bireysel gelişim bağlamında değil, aynı zamanda üretkenlik, motivasyon psikolojisi, öz-yönetim, yaşam dengesi yönetimi, kişisel verimlilik yönetimi literatürlerinde de karşılık bulan bütüncül bir başarı modelini temsil etmektedir.

Yazarın giriş bölümünde kendi yaşam deneyiminden hareketle vurguladığı bir diğer önemli nokta, kişisel idealler ile toplumsal ihtiyaçların bir arada ele alınması ve bu ikisi arasındaki dayanışmanın önemiyle ilgilidir. Yazar, bireyin kendi idealleri doğrultusunda çalışırken aynı zamanda topluma da hizmet etmiş olacağını savunmaktadır. İletişim literatürü açısından bakıldığında bu yaklaşım, birey ile toplum arasındaki karşılıklı etkileşimi ifade eden “karşılıklı fayda” (mutual benefit) ve “toplumsal sorumluluk” (social responsibility) kavramlarıyla ilişkilendirilebilir. Bireysel hedeflerin gerçekleştirilmesi sürecinde üretilen değerler, sağlanan yenilikler veya sunulan hizmetler toplumsal yapının gelişimine katkıda bulunur. Böylece kişisel motivasyon ile toplumsal yarar arasında simbiyotik bir ilişki oluşur.

Yazarın “büyük amaçlar büyük çabalar ister” (s. 6) ifadesi ise iletişim ve yönetim literatüründe yer alan strateji, plan ve taktik kavramlarıyla açıklanabilir. Strateji, uzun vadeli hedeflere ulaşmak için belirlenen genel yol haritasını; plan, bu stratejinin adım adım nasıl uygulanacağını; taktik ise anlık durumlara uyum sağlayarak kısa vadede atılacak somut adımları ifade eder. Büyük amaçlara ulaşmak, yalnızca ilham verici bir vizyona sahip olmayı değil, aynı zamanda bu vizyonu sistematik şekilde hayata geçirecek iletişimsel ve örgütsel becerileri de gerektirir. Bu bağlamda bireyin kendi ideallerini gerçekleştirme süreci hem topluma fayda sağlayan hem de etkili stratejik iletişim teknikleri ile desteklenen bir eylem planı haline gelir. Böylelikle kişisel gelişim söylemi, iletişim disiplininde yer alan planlı eylem, hedef analizi ve kaynakların etkin yönetimi gibi temel ilkelerle bütünleşir.

Eserin genel çerçevesinde kişisel gelişim literatüründe sıklıkla vurgulanan sürekli öğrenme, karşılıklılık ve sürekli iyileştirme gibi kavramlara referans verilebilecek bütüncül bir perspektif

sunulmaktadır. Yazar, kişisel gelişim sürecinde kendisine sürekli sorular sorarak düşünsel bir öz değerlendirme sürecinden geçtiğini ve bu yöntemle entelektüel gelişimini ilerlettiğini ifade etmektedir. Bu yaklaşım, öğrenmenin pasif bir bilgi aktarımı süreci değil, aktif bir sorgulama ve yeniden yapılandırma süreci olduğunu gösterir.

Yazar ayrıca kendi ile okuyucuları arasında sinerjik bir gelişim çizgisi bulunduğunu vurgulamaktadır. Bu durum, çift yönlü bir fayda ilişkisi olarak değerlendirilebilir: Okuyucular yazarın eserlerinden başarı, motivasyon ve stratejik düşünme üzerine bilgiler öğrenirken yazar da giderek daha fazla okuyucuya erişerek hem düşünsel etkisini hem de üretim kapasitesini artırmaktadır. Karşılıklılık merkezli bu tür bir ilişki, bilgi üreticisi ve bilgi alıcısı arasındaki dinamik, döngüsel ve karşılıklı besleyici süreci ortaya koymakta; böylece tek yönlü iletim modelinden ziyade çağdaş iletişim literatüründe yer alan etkileşimli ve çift yönlü modellerle örtüşmektedir.

Eserdeki sürekli iyileştirme anlayışı ise bir “bayrak yarışı” metaforu ile açıklanmaktadır (s. 7). Burada bireyin kendi yaşamında elde ettiği bilgi, deneyim ve değerleri, kendisinden sonra gelenlere aktarması, böylece gelişimin kesintisiz ve kuşaklar arası bir süreç haline gelmesi vurgulanır. Isaac Newton’a atfedilen “devlerin omuzlarında yükselmek” ifadesi de bu yaklaşımı destekler. Bu metafor, bireysel başarıların ve ilerlemenin, önceki kuşakların bilgi birikimi ve deneyimleri üzerine inşa edildiğini, dolayısıyla her bireyin hem bir mirasçı hem de bu mirası zenginleştiren bir aktarıcı olduğunu ifade eder. Böylece kişisel gelişim süreci, bireysel sınırların ötesine geçerek kolektif bir ilerleme projesi olarak ele alınabilir. Bu çerçevede oluşturulmuş olan eser, iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm “Başarı Özdeyişleri” (s. 13) ikinci bölüm ise “Başarı Denemeleri” (s. 89) başlığı altında yer almaktadır.

Başarı özdeyişleri bölümü, yazarın başarıya yönelik kısa açıklamalarını ve daha önceki eserlerindeki referanslarını içermektedir. Bölüm 74 sayfadır ve 405 adet başarı özdeyişinden oluşmaktadır. Bu bölümde yazar önemli gördüğü bazı özdeyişleri renklendirerek vurgulamış, başarı kavramına ilişkin düşüncelerini metaforlar, örnekler ve öneriler aracılığıyla aktarmıştır. Üslup olarak akılda kalıcı, kolay okunur ve pratik bir dil tercih edilmiştir. Kullanılan üslup, kişisel gelişim literatüründe sıklıkla görülen, okuyucunun dikkatini hızlıca çekmeyi ve motivasyonu artırmayı hedefleyen doğrudan bir anlatım biçimiyle uyumludur. Akademik metinlerde rastlanan kavramsal tartışma, kuramsal çerçeve veya metodolojik derinlikten ziyade kısa, çarpıcı ve kolay hatırlanabilir ifadeler ön plandadır. Bu yaklaşım, literatürde “özlü söz” ya da “motivasyon cümleleri” üzerinden ilerleyen popüler kişisel gelişim geleneğinin bir parçası olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla bu bölüm, akademik bir başvuru kaynağı olmaktan çok geniş okur kitlesinin günlük yaşamda başvurabileceği, ilham verici ve uygulamaya dönük bir araç işlevi görmektedir.

Bu bölümde yer alan başarı özdeyişleri bazı temalar çerçevesinde değerlendirmek adına toplanabilir. Örneğin metafor kullanımı, yazarın başarı kavramına yönelik tanımlarını güçlendirmek adına sık sık başvurduğu bir yöntem olarak öne çıkmaktadır:

- “Başarının anahtarı içimizde ama iç dünyamız o kadar karışık ki, anahtarı koyduğumuz yeri bir türlü bulamıyoruz (s. 17).”
- “Popüler başarılar olimpiyat madalyası kazanmaya benzer; ödülü herkesin içinde alırsın ama onu hak etmenin bedelini kimse izlemezken ödersin (s. 17).”

- “Kariyer yolunda ilerlerken, bazen karşınıza ilerlemek için geçmeniz gereken kapalı kapılar çıkar. Kararlı insan, bir kapıyı kırk kez çalar. Esnek insan, kırk farklı kapıyı bir kez çalar. Yaratıcı insan, bir kapıyı kırk farklı şekilde çalar. Başarılı insan, kırk farklı kapıyı kırk farklı şekilde çalar (s. 22).”

Yazarın başvurduğu bir diğer anlatım yöntemi, ünlü ve başarılı kişilerin yaşamlarından ya da sözlerinden örnekler sunmaktır. Bu yaklaşım, okuyucuda ilham uyandırmayı, başarıya giden yolda farklı deneyimlerden öğrenmeyi ve bireysel hedefler için motivasyon sağlamayı amaçlar. Bu tema, kişisel gelişim literatüründe sıkça kullanılan, rol modelleme ve hikâyeleştirme teknikleriyle de örtüşmektedir. Ancak eserde yer alan bu örnekler, çoğu zaman başarı hikâyelerinin arka planındaki yapısal faktörleri veya tesadüfi unsurları derinlemesine irdelemez; daha çok popüler anlatımlara yer verir. Bu durum, eserin akıcılığını ve akılda kalıcılığını artırsa da akademik derinlik arayan okurlar için sınırlı bir tatmin düzeyi sunmaktadır.

- “Antik dünyadan aldığım başarı dersi: Sokrates gibi sorgula, Platon gibi kurgula, Aristo gibi öğren, Büyük İskender gibi uygula (s. 15)!”
- “Kuru kalabalıklar, parlak fikirlerin vampiridir. Nietzsche’nin Zerdüş’tü haklı, orijinal fikirler çarşıda değil ormanda düşünülür. Ormanda düşün, çarşıda anlat (s. 23)!”
- “Fransa bir muhabereyi kaybetti ama savaşı kaybetmedi” diyen De Gaulle haklı. Geçici ve küçük başarısızlıklar birer başarı yatırımdır (s. 51).”

Eserde öne çıkan bir başka tema da kelime oyunlarıdır. Yazar kelime oyunlarını kavramların ilişkilendiği diğer kavramları açıklamak için, metafor oluşturmak için ve anlatımın çarpıcı hale getirilmesi için kullanmaktadır:

- “Bilgi beş harflidir, beşte dördü ‘ilgi’dir. İlgi bilginin psikolojik ücretidir (s. 16).”
- “Baş+arı: ‘Baş’ olmak için, ‘arı’ gibi çalışmak gerekir. ‘Baş’ının içinde ‘arı’ gibi çalışan hücreler varsa kazanırsın (s. 16).”
- “Hayatın dört işlemi vardır: Başarı insanı toplar. Başarısızlık eksiltir. Aşk çarpar. Ayrılık böler. Geriye sadece sen kalırsın! Her şey seninle yeniden başlar (s. 15).”
- “Başarının ABC’si akıl, bilgi ve cesarettir (s. 16).”
- “(Ç)alışkanlık! Çalışkanlık kelimesi 11 harften oluşur ve bu 11 harfin 10’u ‘alışkanlık’tır (s. 21).”
- “Başarı 3 M’ye bağlıdır: mantık, metot ve motivasyon. Mantık ne yapacağını, metot nasıl yapılacağını, motivasyon niçin yapılacağını belirler (s. 21).”

Eserin ikinci bölümü olan başarı denemeleri bölümü, 37 adet başlık altında toplanmaktadır. Bu bölümde yazar, başarı kavramına ilişkin düşüncelerini serbest ve akıcı bir biçimde aktarmaktadır. Denemeler, kimi zaman kısa gözlemler, kimi zaman ise daha uzun ve detaylı değerlendirmeler şeklinde kurgulanmaktadır. İçerikte bireysel motivasyonun artırılması, hedef belirleme süreçleri, engellerle başa çıkma yöntemleri ve üretkenlik stratejileri gibi konular ele alınmaktadır. Yazar, bu denemelerde hem kişisel deneyimlerinden hem de gözlemlediği toplumsal eğilimlerden yararlanarak okura farklı perspektifler sunmaktadır. Üslup, akademik bir disiplinin sistematüğinden ziyade okuyucu ile doğrudan ve samimi bir iletişim kurma amacına yönelmektedir. Bu durum, metinleri geniş bir okur kitlesi için erişilebilir kılmakla birlikte kimi zaman kavramsal derinlikten uzaklaşma riskini de beraberinde getirmektedir.

Yazar, denemelerde metnin ikna gücünü artırmak amacıyla ikili karşıtlık (binary opposition) yapısına sıklıkla başvurmaktadır. İkili karşıtlıklar, iletişim çalışmalarında mesajın bilişsel olarak daha kolay işlenmesini sağlayan etkili bir söylem stratejisidir. Örneğin “Dozunu aşan her şey aksine hizmet eder (s. 91)” başlıklı denemede, başarı dinamiklerini oluşturma sürecinde ölçülülük kavramının önemi vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, fazla mükemmeliyetçilik ya da aşırı planlama gibi dinamiklerin karşısına odaklanmak, amaçlanan hedefe ulaşmaya yönelik bir unsur olarak konumlandırılmaktadır.

Benzer biçimde “Neyi yenmek istiyorsan karşıtını büyüt (s. 93)” ifadesi de anlamını ikili karşıtlık üzerinden inşa etmektedir. İletişim literatüründe bu yaklaşım, “çerçeveleme” (framing) teorisi ile ilişkilendirilebilir. Yazar, negatif bir durumu azaltmaya odaklanmak yerine onun pozitif karşıtını güçlendirmeyi öğütleyerek mesajını yeniden çerçevlendirmektedir. Örneğin yanlışları azaltmak kadar doğruları artırmanın kişisel gelişim açısından kritik olduğu, suçlama eğilimini azaltmak yerine sorumluluk bilincini güçlendirmenin daha yapıcı bir sonuç doğuracağı veya korkuyu azaltmak yerine cesareti artırmanın motivasyonel açıdan daha verimli olacağı belirtilmektedir. Bu yaklaşım, pozitif psikoloji literatüründeki güçlü yönler odaklanma (strength-based approach) anlayışıyla da örtüşmektedir.

Yazar, denemelerinde iletişim ve sosyal bilimler literatüründe önemli yer tutan birçok kavrama doğrudan ya da dolaylı biçimde referansta bulunmaktadır. Bu yaklaşım, yalnızca metnin entelektüel derinliğini artırmakla kalmamakta, aynı zamanda genel okuyucu kitlesinin bu kavramlara aşinalığını geliştirmektedir. Örneğin bir denemesinde davranışsal ekonomi (s. 101) (behavioral economics) kavramına değinerek başarı ideolojisini psikoloji ve ekonomi kesişiminde tartışmaktadır. Burada yazar, kaybetmenin yarattığı psikolojik etkinin, kazanmanın yarattığı mutluluktan daha yoğun ve kalıcı olduğunu vurgulamaktadır. Bu tespit, davranışsal ekonomide kayıp aversiyonu (loss aversion) olarak bilinen ve bireylerin kayıplara verdikleri tepkinin, kazançlara verdikleri tepkiden daha güçlü olduğunu ortaya koyan temel ilke ile örtüşmektedir.

İletişim perspektifinden bakıldığında bu yaklaşım, risk ve fırsat mesajlarının alımlanış biçimlerine dair önemli ipuçları sunmaktadır. Kayıp odaklı mesajlar, bireylerin karar alma süreçlerini kazanım odaklı mesajlara göre daha güçlü bir şekilde yönlendirebilir. Dolayısıyla yazarın girişimcilik bağlamında yaptığı uyarılar, yalnızca ekonomik veya psikolojik bir gözlem değil, aynı zamanda stratejik iletişim açısından da değerlendirilebilir. Örneğin bir girişimciye “başarısız olursan kaybedeceklerini düşün” mesajı, “başarılı olursan kazanacaklarını düşün” mesajına kıyasla daha yüksek motivasyon yaratabilir. Bu tür içerikler, iletişim literatüründe çerçeveleme teorisinin pratik bir yansıması olarak görülebilir.

Sonuç olarak yazarın denemelerinde yer verdiği kavramsal referanslar, yalnızca bireysel motivasyon ve toplumsal gözlem düzeyinde değil, aynı zamanda iletişim, psikoloji ve ekonomi ekseninde çok katmanlı bir tartışma alanı sunmaktadır. Bu bağlamda yazarın “başarı süzgeci” (s. 137) olarak tanımladığı yaklaşım iki temel dinamik üzerine kuruludur: “Uygun mu? / Yatkınlık” ve “Yeterli mi? / Yetkinlik”. İlk dinamik, bireyin belirli bir alana doğal ilgisi ve eğiliminin olup olmadığını sorgularken ikincisi bu alanda gerekli bilgi, beceri ve donanımına sahip olup olmadığını değerlendirir. Bu ikili yapı, yalnızca bireysel gelişim perspektifinden

değil, aynı zamanda akreditasyon süreçleri ve eğitim programlarının niteliği açısından da kritik önemdedir. Çünkü nitelikli bir eğitim sistemi, hem yatkınlığı ortaya çıkaran fırsatlar sunmalı hem de yetkinliği belgeleyen ve güvence altına alan standartlar üretmelidir.

Buradan hareketle günümüz bilgi toplumunda okuryazarlık -yalnızca okuma-yazma becerisi değil, aynı zamanda eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık ve medya okuryazarlığı gibi- bireyin başarı süzgecinden geçebilmesi için vazgeçilmez bir ön koşul niteliği taşımaktadır. Okuryazarlık düzeyi yüksek bireyler hem yatkınlıklarını doğru alanlarda kullanabilmekte hem de yetkinliklerini sürdürülebilir biçimde geliştirebilmektedir. Bu nedenle yazarın eseri yalnızca bireysel farkındalık için değil, aynı zamanda akademik ve kurumsal düzeyde ölçme-değerlendirme, müfredat tasarımı ve mesleki standartlar gibi alanlarda da bir örneklem ve araştırma materyali niteliği taşımaktadır. Bu bağlamda eser, birçok disiplin için analiz materyali oluşturabilecek niteliktedir. Özellikle içerik analizi yöntemiyle metinlerdeki temalar, çerçeveleme stratejileri, kavramsal yoğunluk ve iletişimsel mesajların yapısı ayrıntılı biçimde incelenebilir. Böyle bir çalışma, Türkiye’de başarı ideolojisi etrafında üretilen söylemleri, toplumsal algıları ve tartışma eksenlerini ortaya koyarak, sosyal bilimler literatüründe yazarın konumunu daha net belirleyebilecektir; popüler kişisel gelişim yazınına akademik bir eleştiri zemini yaratabilecek ve bu alanda yeni araştırma perspektifleri geliştirilmesine katkı sağlayabilecektir.